

Sinteza ședinței Parlamentului din 16 mai 2024

Asociația Promo-LEX a monitorizat ședința plenară a Parlamentului din 16 mai 2024 și prezintă următoarele constatări.

Pe agenda Parlamentului au fost incluse 25 de proiecte, dintre care au fost votate 17, iar dezbaterile au durat circa 5 ore și 40 de minute. Două subiecte au dominat dezbaterile în cadrul ședinței, cu o durată totală de 2 ore și 30 de minute: 1) stabilirea datei alegerilor pentru funcția de Președinte al Republicii Moldova – pentru 20 octombrie 2024, și 2) stabilirea întrebării pentru referendumul republican constituțional – „Susțineți modificarea Constituției în vederea aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană?”. Ambele hotărâri ale Parlamentului au fost adoptate într-un final cu votul a 56 de deputați.

În context, remarcăm că la formularea întrebării pentru

referendumul republican constituțional, Parlamentul a ținut cont de recomandările expediate anterior de către organizațiile societății civile. De asemenea, amintim că, din data publicării actului de stabilire a datei alegerilor, potrivit legii privind implementarea parțială a votului prin corespondență, alegătorii ar trebui să aibă posibilitatea de a se înregistra pentru votul prin corespondență.

Ședința Parlamentului a fost marcată și de unele incidente (blocarea tribunei, insulte). Asociația Promo-LEX reiterează îndemnul său către deputați de a respecta Regulamentul Parlamentului și de a se abține de la proferarea de insulte, amenințări sau comentarii denigratoare.

Cu referință la respectarea transparenței procesului decizional și a procedurilor legislative, Promo-LEX a constatat că, în cadrul ședinței din 16 mai, aceasta a fost afectată în proporție de 60%. Analistii Promo-LEX au constatat că unele acte aferente proiectelor examinate, în cele mai frecvente cazuri rapoartele comisiilor și avizele asupra proiectelor, au fost publicate în ziua ședinței, fie în timpul examinării proiectelor sau chiar ulterior votării acestora.

De asemenea, șapte proiecte au fost votate fără a fi solicitate/acordate/publicate actele aferente, inclusiv avizele Guvernului și a Direcției Generale Juridice, expertizele anticorupție și avizele unor autorități (CALM, BNM). În cazul a două proiecte nu a fost respectat termenul legal pentru prezentarea recomandărilor părților interesate.

Astfel, reiterăm faptul că publicarea rapoartelor comisiilor și a altor acte aferente proiectelor în timpul examinării acestora sau chiar ulterior votării este o practică lacunară care afectează semnificativ transparența decizională a Legislativului.

În final, menționăm că Parlamentul a continuat să exercite controlului parlamentar prin audierea raportului de activitate

al Autorității Naționale de Integritate pentru anul 2023.

Amintim că, în perioada 2021 – 2025, Promo-LEX și-a propus să monitorizeze activitatea Parlamentului Republicii Moldova, în special din perspectiva transparenței, legalității și eficienței procedurilor, în cadrul Programului „Democrație, Transparență și Responsabilitate” susținut financiar de Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID). Scopul monitorizării este de a spori transparența instituției, de a contribui la îmbunătățirea procedurilor legislative și de a consolida interacțiunea dintre deputați și cetățeni.